

AMERIŠKA DOMOVINA

NO. 143

Jugoslovanski konzul
Park Centre Suite 4R
1700 E. 13 St.
Cleveland, O. 44114

IN SPIRIT
LANGUAGE ONLY

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco,
Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg, Denver,

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

Indianapolis, Florida, Ely, Pueblo, Rock Springs, all Ohio

CLEVELAND, OHIO, MONDAY MORNING, OCTOBER 2, 1978

LETO LXXX — Vol. LXXX

Novi grobovi

DR. JACOB A. GUSTINCIC

(Foto iz l. 1963)

V ponedeljek, 25. septembra t. j. je v veliki letalski nesreči v San Diegu, Calif., izgubil svoje mlado življenje dr. Jacob A. Gustincic, star 39 let, preje živeč v Euclidu, mož Ruthann, roj. Tirabasso, s katero se je poročil 15. junija 1963 v cerkvi Karmelske Matere božje v Wickliffu, sin Jakoba in Jennie Gustincic, roj. Vicic, 18800 Abby Avenue, brat dentista dr. Davida Gustincica (San Antonio, Texas), Mrs. William Braun in Mrs. Irene Lanese in enajstkrat stric. Dr. Gustincic, živeč v Los Angelesu, je graduiral v Clevelandu na Case Institute of Technology in tam prejel doktorat leta 1963. Naslednjih pet let je bil pomožni profesor na University of California v Los Angelesu in obenem raziskoval elektromagnetizem. Leta 1968 je ustanovil Radyne podjetje za načrtovanje anten, kjer je bil predsednik do leta 1971. Nato je za tri leta odšel učiti v Goteborg na Švedsko. Od leta 1972 je bil tam svetovalni inženir, vršec znanstvene raziskave za Evropsko vesoljsko ustanovo. Prispeval je vrsto znanstvenih razprav v strokovne časopise in tudi sodeloval pri večjem številu strokovnih knjig. Bil je lastnik več patentov za iznajdbe in član Društva sv. Kristine št. 219 KS-KJ.

Pogreb bo v torek, 3. oktobra iz Grdinovega pogrebnega zavoda, 17010 Lake Shore Blvd., v cerkev sv. Kristine ob 9.15, nato na pokopališče Vernih duš. Kropljenje danes od 2. do 5. popoldne in od 7. do 9. zvečer. Družina priporoča v pokojnikov spomin darove za Society for the Blind, Cancer Society ali za Slovenski starostni dom.

Agnes Kern

V četrtek zvečer je umrla 89 let stara Agnes Kern s 124 E. 201 St., roj. Wertin v Calumetu, Mich., žena dr. Franka J. Kerna, mati Elle Doran, pok. Franka in Edwarda, 9-krat stara in 22-krat prastara mati. Njen oče Mathias Wertin je prišel v ZDA leta 1865, eden med prvimi Slovenci. Pokojna je bila članica ADZ št. 12.

Pogreb bo iz Zeletovega pogrebnega zavoda na E. 152 St., danes, v ponedeljek, ob 9.15, v cerkev sv. Križa ob 10., nato na pokopališče Vernih duš.

Anton Peternej

Pretekli četrtek je nenadno umrl 43 let stari Anton Peternej s 1012 E. 66 Place, mož Susanne, roj. Newell, oče Patricia-Ann, Susan-Antoinette, Janie-Lynn in Antona Jr., sin Ivane Peternej (Geneva, O.), brat Ivanke Cenkar (Geneva, O.) in Marije (Avstrija), rojen v vasi Lajše v Sloveniji, od koder je prišel v ZDA leta 1947, služil v U.S. Army, v letih 1959-

1963 in bil zaposlen 13 let pri Townmotor Corp. kot strojnik. Februarja 1977 je bil napaden na cesti in utrpel resen zlom lobanje. Pogreb bo iz Zeletovega pogrebnega zavoda na 6502 St. Clair Ave. danes, v ponedeljek, ob 8.45, v cerkev sv. Vida ob 9.30, nato pa na pokopališče Vernih duš.

Mike Selyak

V Woman's bolnišnici je umrl 72 let stari Mike Selyak s 1213 E. 172 St., zadnjih 19 let invalid, mož Kate, roj. Banish, oče Mrs. John (Margaret) Girimont, 2-krat stari, in 1-krat prastari oče, sin Mary Mezgec, brat Mirka Selyaka, Franka Mezgeca, Frances Matish, Pauline Cook, pok. Olge Matish in Barbare (Jug.). Pokojnik je bil rojen v Thomas, W. Va., kjer je bil zaposlen v premoženstvu. L. 1947 je prišel v Cleveland in je delal kot vlačilec žice pri Viking Steel Corp. 13 let, dokler ni postal pred 19 leti za delo nesposoben. Bil je član SNP št. 53 in Loyal Order of Moose Collinwood No. 117. Pogreb bo v sredo ob 10. dopoldne iz Zeletovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaški oder bo položen nocoj ob sedmih.

Jennie Golie

V Slovenskem starostnem domu na Neff Road je umrla 86 let stara Jennie Golie, roj. Majdic, preje z 28516 Parkwood Drive, Willowick, Ohio, vdova po leta 1967 umrlem možu Antonu, mati Jean Welker, Anthonyja, Josepha, Williama, Dorothy Perry, Louisa, pok. Raymond in Mildred Anderson, 27-krat stara mati, 11-krat prastara mati. Pokojna je bila rojena v Ljubljani in je prišla v ZDA leta 1912. Bila je članica ADZ št. 37 in Podr. št. 14 SZZ. Pogrebna sv. maša je danes ob 11. dopoldne v cerkvi sv. Marije Magdalene na Vine St. Pokojna bo položena k večnemu počitku na pokopališču Vernih duš v Chardonu v oskrbi Zeletovega pogrebnega zavoda. Družina bo hvaležna za darove Slovenskemu starostnemu domu v spomin pokojne.

Charles Burnovsky

Po dolgi bolezni je umrl pre-

Železnice spet stekle

Odločitev zveznega sodnika, ki je odredil vrnitev štrajkujočih na delo in prepovedal njihovo kaznovanje, je obnovila železniški promet po štirih dneh štrajka.

WASHINGTON, D.C. — Zvezni sodnik A. E. Robinson Jr. je na prošnjo železniških družb in zvezne vlade odredil, da se železničarji vrnejo na delo, železniškim družbam pa je prepovedal kaznovanje štrajkujočih. Vodnik unije je nato pozval njene člane, da se umaknejo stavkovne straže in se vrnejo na delo. Tako je bil štiri dni traja štrajk, ki je ustavil promet na skoraj vseh železnicah po vsej deželi, končan.

Fred Kroll, predsednik unije, katere člani so bili na štrajku proti Norfolk & Western Railway od 10. julija 1978, je označil odredbo zveznega sodnika za "velikansko zmago", ko je pozval članstvo unije, naj se vrne na delo. Sodnik je prepovedal uniji štrajk v okviru odredbe predsednika ZDA pretekli četrtek, pa prepovedal železniški družbi kaznovanje štrajkujočih in vrnitev k položaju pred začetkom štrajka.

Uniji je prepovedano štrajkati tekom prihodnjih 60 dni, družba pa ne sme spremeniti v tem času delovnih pogojev, ampak se vrniti k položaju, kot je bil 9. julija 1978. Sodnik je pozval unijo in železniško družbo na zaslišanje njihovih stališč 10. oktobra. Upajo, da bosta obe strani dotlej dosegli sporazum in odstranili vzrok za obnovo štrajka.

tekle soboto v Euclid General bolnišnici 38 let stari Charles Burnovsky s 1072 Addison Rd., mož Mazelde (Daniel), sin pok. Charlesa in Lillian Digney, prijatelj policaj v Cleveland Clinic bolnišnici do leta 1975, ko je stopil zaradi nesposobnosti za delo v pokoj. Pogreb bo v sredo ob 8.45 iz Zeletovega pogrebnega zavoda na 6502 St. Clair Avenue v cerkev sv. Vida ob 9.30, nato na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaški oder bo položen nocoj ob sedmih.

Zadnje vesti

KAIRO, Egipt. — Vladni viri so potrdili, da se bodo razgovori med Egiptom in Izraelom za mirovno pogodbo začeli 12. oktobra v Washingtonu, D.C., kar bi naj olajšalo sodelovanje ZDA.

WASHINGTON, D.C. — Razgovori o sklenitvi pogodbe o omejitvi strateškega orožja - SALT II so pretekli teden uspešno napredovali, pa vendar še niso bili zaključeni. Gromiko in Vance sta se razgovarjala v sredo in četrtek v New Yorku, v soboto in večer pa v Washingtonu. V soboto so se vršili razgovori pet ur v Beli hiši v navzočnosti predsednika Carterja. Večer je sovjetski zunanji minister odpoval v Moskvo, kamor pojde državni tajnik C. R. Vance v drugi polovici tega meseca pogajanja za SALT II zaključiti. Dogovor bo verjetno podpisan pred koncem tega leta v ZDA, kamor bo sovjetski vodnik Brežnjev prišel za to priložnost na uradni obisk.

BEJRUT, Lib. — V soboto je prišlo do prekinitve bojevanja med sirijskimi četami in kristjansko milico v Bejrutu, toda to je bilo večeraj obnovljeno v večji in hujši obliki.

WASHINGTON, D.C. — Jordanijski kralj Hussein je večer na CBS-TV spregovoril "Face the Nation" dejal, da bi "poseben izraelsko-egiptski mir ogrozil obstoj arabskega naroda". Nakazal je, da se ne bo priključil razgovorom z Izraelom, dokler ne bo dobil zahtevnih pogojev glede bodočnosti zahodnega brega Jordana, Gaze in Jeruzalema.

TEL AVIV, Izr. — Izraelski bojni čoln je potopil arabski gverilski čoln naložen z raketa in in razstrelivi, ko je bil na poti proti Eilatlu v Akabskem zalivu za napad na to mesto. Izraelci so ujeli 7 gverilcev, posadko čolna.

Vremenski prerok

Večinoma sončno z najvišjo temperaturo okoli 68 F (20 C).

SMRT JANEZA PAVLA I. JE IZNENADILA IN PRIZADELA VES VEREN KATOLIŠKI SVET

Janez Pavel I., ki je bil 26. avgusta izvoljen za naslednika Pavla VI., si je naglo osvojil s svojo preprostostjo, odprtostjo, ljubeznivostjo in posebnim razumevanjem vernih delovnih množic srca vseh vernih katoličanov, pa tudi drugih kristjanov in dobrega dela ostalega sveta. Zato je njegova nenadna smrt v noči na pretekli petek prizadela vse verne katoličane, pa tudi druge kristjane. Ko vodstvo Katoliške cerkve pripravlja pogreb 263. papeža, se zbira v Rimu kardinali za konklave, ki bo izvolil naslednika Janezu Pavlu I., ki je bil na Petrovem stolu le 34 dni.

VATIKAN. — Ko v petek zjutraj sv. očeta Janeza Pavla I. ob običajni uri ni bilo v kapeli, je njegov osebni tajnik šel v njegovo stanovanje in našel papeža ob 5.30 zjutraj mrtvega. V sobi je gorela luč in pokojni je po sodbi zdravnikov, ki so ga pregledali, verjetno umrl zadet od obsežne srčne kapi kakih 6 ur preje med čitanjem v postelji. Kap naj bi bila tolikšna, da zadeti ni mogel klicati pomoči.

Novica o papeževi smrti se je naglo razširila po Rimu in po vsem svetu. Prenekaterim se je zdela naravnost neverjetna, saj je bil Janez Pavel I. komaj 34 dni na Petrovem stolu in je še prejšnji dan izgledal popolnoma zdrav. Tako je sodil tudi njegov osebni zdravnik, ki je prejšnji dan z njim govoril.

Za osebnega zdravnika sv. očeta smrt iznenadenje

Papež Janez Pavel I. je preživel v letih štiri operacije, pa je bil sedaj sorazmerno zdrav, je izjavil njegov osebni zdravnik dr. Buzzonetti, ki je govoril s papežem pretekli četrtek, torej na sam dan njegove smrti. Ko je bil še mlad, so ga zdravili v sanatoriju, ker se ga je lotevala tuberkuloza, kot škof v Vittorio Veneto je bil operiran na žolčnih kamnih, pred tremi leti, ko je bil na obisku v Braziliji, pa je začel izgubiti vid na enem očesu zaradi zračnega pritiska. Dr. Buzzonetti je dejal, da je imel pokojni sv. oče kronične težave s sinusom, revmatizem v kolenu in občutljiv želodec.

Vsi globoko prizadeti

Nenadna smrt Janeza Pavla I. je globoko prizadela preproste vernike, ki so naglo vzljubili novega papeža, pa tudi cerkvene vodnike, ki so se nenadno znašli znova pred nalogo poiščati Cerkev novega vodnika.

"Mi smo zaprepaščeni," je dejal apostolski administrator beneškega patriarhata G. Bosa, ki je bil na tem mestu, odkar je kardinal Luciani postal papež.

"Jaz sem uničen," je izjavil Vicente kardinal Tarazon, španski primas.

"Nenadna smrt papeža mora biti svarilo duševnega in telesnega prenosa papeža in kaže k nujni potrebi zmanjšanja njegovih bremen do človekove zmogljivosti," je dejal kardinal Koenig na Dunaju.

Predsednik ZDA o pokojnem papežu

Predsednik ZDA Carter je dejal o pokojnem papežu Janezu Pavlu I.: "Držal se je obljube, da bo združil izvrstne kakovosti svojih prednikov, potrdil je znova vse, kar je dobrega in močnega v katoliškem izročilu, pa pri tem razširil meje Cerkve, da bi lažje zmagovala potrebe modernega sveta. Toplina njegove osebnosti in njegovo razumevanje življenja običajnih ljudi sta bila očitna vsem. Mi vsi smo postali revnejši z njegovo smrtjo."

Najkrajše vodenje Cerkve v preko 373 letih

Papež Janez Pavel I. je vodil Cerkev od 26. avgusta do 29. septembra, skupno 34 dni. To je najkrajša doba vladanja v zadnjih 373 letih.

Najkrajšo dobo je vodil Cerkev papež Urban VII. — samo 12 dni v letu 1590. Inocenc XI. je bil na Petrovem stolu 57 dni, od 3. novembra do 30. decembra 1591, Leon XI. le 17 dni, od 10. do 27. aprila 1605.

Najdalj je vodil Katoliško cerkev Pij IX., od leta 1846 do 1878, skupno 32 let. Za sv. Petra pravi staro izročilo, da je bil na čelu Kristusove cerkve 25 let, predno je svojo vero izpričal z mučeniško smrtjo v Rimu.

Molitve po vsem katoliškem svetu

Vodniki Cerkve so ob sporočilu smrti sv. očeta odredili sv. maše in druge molitve za umrlega vodnika Cerkve po vsem svetu.

Državni vodniki so poslali izraze sožalja v Vatikan, med njimi britanska kraljica Elizabeta II., ki je istočasno vrhovna vodnica angleške episkopalne cerkve.

Glavni tajnik ZN Kurt Waldheim je dejal, da smrt papeža Janeza Pavla I. ni bila "le hud udarec Katoliški cerkvi, ampak žiti.

Iz Clevelanda in okolice

Solski proračun močno zmanjšan—

Solski odbor je končal delo na zmanjšanju šolskega proračuna za leto 1979. V njegovem okviru je sklenil odpustiti 637 uslužbencev, 180 jih prenesti in 160 službenih mest pustiti nezasedenih. Prav tako je omejena vrsta programov, nekateri pa so kar ukinjeni. Proračun predvideva 167.3 milijone dolarjev izdatkov in je bil izdelan in odobren na zahtevo državnega prosvetnega oddelka. Kljub vsem omejitvam ni na razpolago sredstev za zvišanje plač osebja, ki ga to zahteva in podpira s štrajkom.

Seja— Podružnica št. 14 SZZ ima jutri, v torek redno sejo v SDD na Recher Avenue ob običajni uri.

Smrt v domovini— Rojak Janez Sever s 1064 Addison Road je konec tedna prejel iz Slovenije sporočilo, da mu je tam umrla sestra Pavla Sever. Njeno truplo je bilo položeno v grob danes dopoldne na pokopališču sv. Jurija v Stožicah. Sv. maša zadošnica za ranjko bo opravljena v soboto, 7. oktobra ob devetih dopoldne v cerkvi sv. Vida.

Sestanek— Dramatsko društvo Lilija ima nocoj ob 8. svoj sestanek v Slovenskem domu na Holmes Avenue.

Sestanek— Senior Citizens Coalition ima danes, 2. oktobra, ob 11.30 dopoldne sestanek v Blue Cross glavnem uradu na 2066 E. 9 St.

vsem, ki iščejo mir in pravico v sedanjem svetu".

Vodstvo Cerkve je prešlo v roke kardinalskega zbora, ki je odredil vse potrebno za pogreb umrlega papeža, pa pripravila tudi vse potrebno za izbor novega na konklavu, ki se bo zbral 14. oktobra.

Pogreb v sredo

Kardinali, ki so v Rimu, so preteklo soboto odredili prenos trupla papeža Janeza Pavla I. iz Klementinske dvorane v vatiškanski palači v cerkev sv. Petra. Tam bo ležalo do srede, ko bo po pogrebnih opravilih položeno k večnemu počitku v kripti pod cerkvijo sv. Petra, kjer ležijo trupla drugih papežev.

Pogreb je pripravljen in bo izveden tako, kot je bil izveden pogreb papeža Pavla VI.

Množice vernih prihajajo je-mat slovo od pokojnega papeža, ki bo ostal svetu v spominu po svojem prijaznem smehljaju.

Priloge za konklave Vodstvo Katoliške cerkve je v rokah skupine kardinalov, ki so v Rimu. Ti so preteklo soboto na skupni seji odredili vse potrebno tako za pogreb umrlega papeža, kot o pripravah za nov konklave, ki naj umrlemu izbere naslednika.

Konklave se bo sestal v soboto, 14. oktobra v sikstinski kapeli in bo sasedal po istih pravilih kot zadnji. Udeležili se ga bodo v glavnem tudi vsi isti kardinali. Edina izjema utegne biti ameriški kardinal Wright, član rimske kurije, ki se zadnjega konklava ni mogel udeležiti zaradi operacije na očeh. Do heim je dejal, da smrt papeža Janeza Pavla I. ni bila "le hud udarec Katoliški cerkvi, ampak žiti.

POSPEŠEVANJE IN ZAVIRANJE NAPOROV ZA MIR NA SREDNJEM VZHODU

ZDRUŽENI NARODI, N.Y. — Ameriški državni tajnik Cyrus R. Vance je pretekli petek v govoru pred glavno skupščino Zdrženih narodov iskal podpore za sporazume, sprejete v Camp David pretekli mesec, ki bi naj vodili do splošnega mira na Srednjem vzhodu. Skušal je pomiriti nasprotovanje Palestincev in nekaterih arabskih držav naporem in prizadevanjem za mir, ki jih vodi egiptski predsednik Sadat.

Ko je izraelski parlament pretekli teden odobril sporazume, sprejete v Camp David, je odpadla zadnja ovira za sklenitev miru med Egiptom in Izraelom, kot je to povedal predsednik Carter po osebnem telefonskem razgovoru s predsednikom Sadatom in s predsednikom izraelske vlade Beginom. Mir naj bi bil sklenjen in podpisan najkasneje v treh mesecih, torej še pred Božičem, trdijo pa, da se to lahko zgodi tudi v treh ted-

nih, ker da je treba rešiti le še nekatere podrobnosti in formalnosti, ko je Izrael prišel na ukinitve svojih naselbin na Sinaju.

Egipt in Izrael se pripravljata na zadnji del razgovorov, v Damasku in drugih glavnih mestih arabskih držav, ki nasprotujejo Sadatomu naporu, pa se prizadevajo najti čim učinkovitejša sredstva in ovire, ki bi naj preprečile končni sporazum med Izraelom in Egiptom. Sirijski predsednik Hafez Asad je v ta namen obiskal pretekli mesec kralja Huseina v Jordaniji in se šel razgovarjati z vodniki Savdske Arabije ter še nekaterih drugih arabskih držav.

ZDA se posebej prizadevajo, da bi pridobile za sporazum Jordanijo in Savdsko Arabijo, dve konservativni državi arabskega sveta, s katerima imajo dobre zveze in prijateljske odnose. Sadat je skušal dobiti podporo Maroka v osebnih razgovorih s kraljem Hasanom.

Arabski vodniki so previdni, za enkrat se še ni nihče odločil javno podpreti sporazume, sprejete v Camp David, tako so jih njihovi nasprotniki glasno odklonili in obsodili. V Kairu, Jeruzalemu in Washingtonu še vedno upajo, da se bo jordanijski kralj Husein odločil za sodelovanje pri pogajanjih med Izraelom in Egiptom ob sodelovanju ZDA, prav tako računajo pri tem vsaj na tiho podporo Savdske Arabije.

Državni tajnik C. R. Vance je označil v govoru pred glavno skupščino ZN sporazum v Camp David za "okvir obsežne mirne rešitve" sporov na Srednjem vzhodu in za "dinamičen proces", ki more bistveno spremeniti poglede na vprašanja, ki so ostala še nerešena". Pozval je države Srednjega vzhoda, naj "začno sedaj s pogajanjem in naj ne čakajo, dokler ne bo rešeno poslednje vprašanje".

NAROČNINA:

Združene države:
\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece
Kanada in dežele izven Združenih držav:
\$30.00 na leto; \$15.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece
Petkova izdaja \$10.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
\$30.00 per year; \$15.00 for 6 months; \$8.50 for 3 months
Friday Edition — \$10.00 for one year.

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

No. 143 Monday, October 2, 1978

Po 11. kongresu partije

Ko pravimo "partija", bo vsakdo vedel, da mislimo na Zvezo komunistov Jugoslavije, kateri ime partija že dolgo ni več všeč in so jo bili prekrstili, ne da bi bila ta sprememba naziva kaj prida spremenila tudi partijsko ideologijo pravovernega marksizma in predugačila partijski pritisk njene absolutne diktature. Skrivate se skušajo za Socialistično zvezo delovnega ljudstva, ki je njena lastna tvorba in velja za nekako naslednik Osvobodilne fronte. Kakor je partija med vojno in revolucijo do zdajnjega lasu obvladala Osvobodilno fronto, tako popolnoma obvlada tudi Socialistično zvezo, ki ji služi za figovo pero.

Zveza komunistov Jugoslavije torej je imela letošnje poletje svoj enajsti kongres v Beogradu. Ne mislimo opisovati kongresa samega, pač pa pokazati nekaj zanimivih slik o položaju v naši domovini po kongresu, in to slik, kakor so jih videli nekateri tuji časnikarji, ko so raziskovali pokoncilsko situacijo v tej zanimivi deželi.

Tako je zapisala Frankfurter Allgemeine Zeitung, ki velja za dobro informiran in zelo upoštevan list, da je kongres komunistov Jugoslavije prinesel komaj kaj temeljno novega, pač pa je posebej naglasil točke, ki bodo za bodoči razvoj Jugoslavije važne. S tem je okrepil stališča, ki jih zavzema vodilna skupina okrog generalnega sekretarja partije Staneta Dolanca (ki je Slovenec), Kardelja (tudi Slovenec) in hrvaškega prvaka Bakarića. Kongres je sprejel Kardeljevo tezo o vprašanjih svobode in demokracije v socializmu, ki jo je ta razvil v najnovejši knjigi "Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja". V knjigi je prišel Kardelj do poznega spoznanja, da "niti država, niti družbeni sistem, niti politična stranka (partija) ne more dati človeku sreče; samo človek sam si lahko ustvari svojo srečo". K temu spoznanju bi mi dostavili, da niti država, niti družabni sistem in niti politična partija ne sme kratiti človeku pravice, da išče svojo srečo svobodno, po svoji volji in na svoj način. Teza Kardelj žal ni zapisal, pa bi bilo bistvene važnosti, da bi bilo ne samo zapisano, ampak tudi izpolnjeno.

Toda imenovani list takoj dostavi, da nihče ne pričakuje, da bo po tem Kardeljevem koraku in po kongresu (ki je njegovo tezo potrdil), preko Jugoslavije zavel val demokratizacije. Vendar je to vprašanje sedaj v razpravi in v javnosti, tudi partijski, in kaže, da po odhodu Tita pot ne bo vodila v totalitarizem in teror, ampak v drugo smer. Vprašanje je seveda, koliko se bo celo v sistem Kardeljevega pojmovanja svobode in demokracije voljni vključiti partija in odpraviti svoj politični monopol oblasti, ki ga od l. 1945 nikoli ni dala iz rok. Bodočnost bo pokazala, če vse skupaj ni bil le pesek v oči.

Tak dvom opravičuje že dejstvo, da hoče partija svoje neposredne pravice na področju tako imenovane "družbene samozaščite", kamor spadajo oborožene sile (vojska) in policija, ne samo obdržati (da o kakem popuščenju ne govorimo), ampak okrepiti. Komunisti pač dobro vedo, kje je moč, ki se partiji ne sme izmuzniti iz rok. Sliši se, da je partijskim voditeljem po republikah nalozena tudi odgovornost glede vojaških zadev na njihovih področjih. Na ta način bosta centralizirana vojska in policija pod trdno kontrolo partije vsepovsod in ni izgledov, da bi se ji mogli odtegniti. Zdi se, da republike krepijo svoj položaj, saj je novo predsedstvo zgrajeno strogo po republiškem sorazmerju, in znaki kažejo, da se Jugoslavija počasi vse bolj razvija v smeri konfederacije kot pa federacije.

Vendar dejanski interesi in partijske potrebe ustvarjajo vedno močnejše združevanje v celoto. V tem leži nasprotje, ki je protislovno. Zahtevalo bo ob svojem času težko rešitev.

Kljub očitni tendenci partije, izraženi na enajstem kongresu, naj se dovoli kolikor mogoče svobodna politična linija v smeri demokratizacije sedanjega sistema, se komunistični veljaki ne morejo otresti strahu, da bi jih njim nasprotni sile ob ugodnem trenutku vrgle s prestola in bi bilo s tem partijske diktature za vedno konec. Sam Tito se je v govoru na Dan veteranov jezil, da so "še vedno nekateri, ki našo revolucijo obrekujejo in ometa vajo z blatom". Hrvaški partijski sekretar Baltić je bil še bolj precizen, ko je govoril o "svojevrstnih notranjih povezavah" med politično popolnoma različnimi silami in pri tem imenoval "nacionaliste" iz l. 1971, ki naj bi imeli zveze z Milovanom Djilasom in srbskim romanopiscem Čosićem.

Podoben strah izpričuje nadaljevanje in celo stopnjevanje pavšalnega blatenja in sramotenja tistih političnih ljudi (tudi iz vrst partije), ki so se izpostavili v času nacionalnega navdušenja v Zagrebu (1971) in so svoj nastop plačali z dolgimi zapornimi kaznimi. Taki sramotilni nalepki naj bi jih spravili politično-moralno na slab

glas, kajti blatenje je učinkovit zaveznik v borbi proti opozicionalcem. Sramotilni izpadi so naglani zagrebškega pisatelja Vlodora Gotovca k izjavi, da je v Jugoslaviji slej ko prej "resnica le tisto, kar reče partija, ne pa tisto, kar se dejansko dogaja". Potem pa nadaljuje: "Jaz sem tako kot tudi marsikaj moj prijatelj, danes brez slehernih državljanskih pravic. Ne dajo mi dela, ne smem objavljati, nimam potnega lista..."

Pa vendar hoče Gotovac biti socialist, vendar tak socialist, ki sleherno obliko nasilja, vsak totalitarizem strogo odklanja in stremi za postopno odpravo partijskega monopola. Pri takem političnem prepričanju se ujema z Djilasom, ki je izjavil: "Sem za socialistični sistem, a mora biti demokratiziran, omogočiti mora pluralizem." Partijski veljaki na vrhu zasledujejo take izjave z vidnim nezaupanjem in jih karakterizirajo kot opozicijo, ki se jo je treba bati.

Ali bo po vsem tem linija večjih svoboščin in demokracije z 11. kongresa prevladala, ali se utopila v novih zatiralskih merah?

L. P.

BESEDA IZ NARODA

O organizaciji godbe na pihala USS v Clevelandu

CLEVELAND, O. — Pod pokroviteljstvom Zveze slovenskih društev — United Slovenian Society, Cleveland — smo meseca maja začeli z organiziranjem godbe na pihala (Brass Band). Kmalu po proglasitvi se je pridružil godbi 35 godbenikov v starosti 12 do 67 let. Mnogi izmed priglasišnih so svoječasno igrali pri godbi na pihala in orkestrih, nekateri so si prihranili tudi svoje instrumente, znanje glasbe, kar olajšuje vodstvu in dirigentu pri skušnji — vajah.

Godbo USS poučuje in vodi Norman Novak, ki je diplomirani glasbeni vodja godbe višje šole sv. Jožefa na 185. cesti in seveda on poučuje tudi druge godbe širom mesta Clevelanda in okolice.

Da je zanimanje za godbo resno, nam kaže njen enourni nastop 17. julija na vrtu Slovenskega doma za ostarele, kjer so nam zaigrali koračnice raznih narodov v veliko zadovoljstvo navzočih.

Pred leti smo imeli v Clevelandu več godb na pihala: godbo Triglav, godbo Bled, katero je vodil John Ivanuš; godbo SD, godbo Društva sv. Jožefa, potem nekaj let filharmonični orkester, ki ga je vodil Ivan Zorman in nato Louis Ule. Prišla je depresija in vojna, kar je bil glavni vzrok prenehanja delno pa nova "viža" harmonike. Godbe na pihala so bile zelo učinkovite na slavnostih pri zidavi naših narodnih domov, kjer so igralo v paradi in plesih in za mnoge še živeče je to še vedno lep spomin. Pravilno je, da pri tem obujenju pozdravimo to našo na novo organizirano godbo na pihala pod okriljem United Slovenian Society, da ne bomo ameriški Slovenci v spotiko našim strogim poročevalcem, tu in tam, in da smo še vedno dosegljivi za resni razvoj slovenske kulture.

Dne 23. novembra bo USS godba na pihala nastopila na koncertu v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue. Rezervirajmo si ta dan.

Publikacijski odbor - L. K.

Fantje na vasi pojejo

CLEVELAND, O. — V nemalo zadregu me je spravil oni dan Janez, ko mi je namignil, naj bi slovensko srenjvo vabil na koncert pevskega zbora "FANTJE NA VASI", ki bo v soboto, 7. oktobra, v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Zadreg je resnici ni bil kriv Janez, pač pa pika.

Bilo je še v času Nj. Veličanstva, ko sem trgal hlacé po klopek osnovne šole, menda sem kar dobro izdeloval, vsaj starši, dasi strogi, so bili z mojimi pripravi zadovoljni. Pa se je tam v četrtem razredu nekaj zataknilo in to ravno pri petju, vspričevalu za prvo polletje, se je namreč pri oceni za petje hudo-

mušno rogala — dvojka. V drugem polletju je učitelj odločil, da mora za oceno vsak nekaj sam zapeti. Tudi mene je zadelo to usoda. Ko sem spravlil čudne glasove iz sebe, za katere takrat še niso imeli not, se mi učitelj dobrohotno nasmejil in sočutno vpraša: No, Francelj, povej, kaj imaš rajši: dve ali piko? Brez kakšnega posebnega pomišljanja sem odgovoril: Piko! Tako je bila poslednja ocena za moje petje — pika. Kljub temu mi je slovenska pesem ostala vedno pri srcu, rad ji prisluhnem in rad sem v družbi pevcev.

Zbor "Fantje na vasi" je dvakrat mlad. Eno je, da se nam bo prvič predstavil samostojno, je pa že sodeloval na Slovenskem dnevu, Pristavski noči, gostoval v Pennsylvaniji in Connecticutu ter povsod navdušil občinstvo. Drugo je, da zbor sestavljajo mladi fantje, oziroma možje, večinoma tukaj rojeni. Obiskovali so ameriške šole, poleg tega pa tudi slovensko sobotno šolo ter s starši obiskovali slovenske prireditve, in z njimi govorili slovensko. Sedaj, ko so dorasli, se hočejo aktivno vključiti v slovensko skupnost, sodelovati pri ohranitvi slovenske kulture v tej svobodni deželi.

Podprimo jih pri tem prizadevanju, dajmo jim svoje priznanje in obiščimo njih koncert v soboto, 7. oktobra, ob sedmih zvečer.

Obeta se nam lep večer, ko bomo v domači družbi prisluhnili slovenski pesmi, ki bo privrela iz mladih grl. Po koncertu pa se bomo lahko malo zavrteli ob zvokih Alpskega seksteta.

France Ancel

Pasji dnevi so spet za nami...

NEW YORK, N.Y. — O pasjih dnevih se je menda zmerom pisalo. Je pač tako, da jih nam vsaka pratika napoveduje. V rokah imamo že Mohorjevo družinsko pratiko za leto 1979 in tudi ta nam jih spet napoveduje.

Kakor so ti dnevi nadležni in mučni v mnogih ozirih, takšni so, da si jih prav nič ne želimo. Hoteli bi, da se nikdar več ne pojavijo, ko enkrat odidejo. Hoteli bi, da bi mimili enkrat za vselej. Posebno pri nas, v New Yorku so kar sila nadležni, ker niso samo vroči, kot so bli tam na Slovenskem, ampak so hkrati mokrotni in soparični. Še huje pa je to, da so ubijajoči. Da, prav zares, življenje nam močno ubijajo. Meni, kroničarju njujorske slovenske fare sv. Cirila in njujorske slovenske srenje, prinašajo posebne muke, kadar hočem kaj o življenju našem v kroniko zapisati, pa tega nikjer nič ni! No ja, pa v letošnjih pasjih dnevih na Osmi pri Sv. Cirilu le ni bilo še prehuo. Smo imeli posebno srečo z obiskom duhovnika iz domačih krajev. Gospod Janez je bil med nami in nas je znal zagovoriti, da nas je kar nekam več prihajalo v domačo cerkev tudi ob nedeljah, ko nas je pasjost v ozračju

pestila. In zdaj, hvala Bogu pasji dnevi so spet za nami...

Prve tri septembrske nedelje, čeprav so bile še poletne, so bile v naši cerkvi kar čedne. O vseh treh sem v kroniko že nekaj napisal, kar sem videl in o čemer sem vedel. Zadnja septembrska pa je že bila astro-nosko — pa tudi v ozračju — čisto jesenska. Mnogi so bili spet med nami, ki so se letos njujorskim pasjim dnevom umaknili na Slovensko, da so se napili lepote tiste zemlje, v kateri je naša kri zakopana ved kot tri klafre globoko. Zdelo pa se mi je, da so se vrnil k nam takšni, kakršni so nas zapustili — razdvojeni, ker v dveh zemljah hkrati ne moreš biti vkorenjen. Dveh domovin sin in hči ne moreš biti. Eni se morajo odpovedati, da najde svoj mir! In kateri se bomo mi, zdomci odpovedali?!

Ravno te dni mi je prišel v roko ameriški list "The Sunday Post" od 20. avgusta 1978. List izhaja v Bridgeportu, Conn., v mestu, ki je enkrat poznalo slovensko življenjsko razgibanost, ki je ustvarila tamkaj slovensko faro sv. Križa v času, ko je močna njujorska slovenska srenja dokončno — po tolikoletnem poskušanju tu in tam — oblikovala narodno faro sv. Cirila na Osmi. Naša ima še zmerom svoje središče na Osmi, dočim se je svetokriška pred par leti preselila v sosedno naselje, v Fairfield.

Letošnji 20. avgust je bil nedeljski dan in hkrati dan, ko sta ti dve, nekaj tako sestrični fari, po mnogih letih imeli spet skupni piknik, na katerem je bilo že malo tistih iz prvih let ustanovitve teh dveh slovenskih far na vzhodno-amerškem. Bilo pa je že več poznejših prišlekov in njihovih otrok, ki so se porazgubljali med "tujerodci", Američani, katerim smo postali enaki v vsakem pogledu, posebno, kadar pozabljamo, da smo posebnega rodu. In to se tudi zlahka dogodi!

V tej številki bridgeportskega lista "The Sunday Post" sem našel sestavek preko cele strani s štirimi slikami pod naslovom: *Slovenian DPs Found Their Places In City*. Ena slika kaže skupino Slovencev, v kateri — tako izgleda — je nekaj Hrvatov, v narodnih nošah. Slika je bila vzeta 17. maja 1936 pred Longfellow School v West Endu ob priliki, ko je Bridgeport proslavljal svojo stoletnico.

Druga slika kaže članstvo tamkajšnjega Jednotinega (KS-KJ) društva sv. Jožefa v letu 1915. Torej dve leti po ustanovitvi. V njujorski srenji je bilo ustanovljeno podobno društvo istega imena že leta 1901. V Bridgeportu in New Yorku sta bili društvi sv. Jožefa KSKJ ustanovljeni, predno so eni in drugi slovenski ljudje dobili svojo faro: Sv. Križ in Sv. Ciril. Omenjeni članec precej pove o tem Jednotnem društvu v Bridgeportu — zdaj v Fairfieldu, največ pa govori o slovenskih priseljencih po drugi svetovni vojni. Pove, kako je pomagal večjemu številu beguncev zapustiti taborišča v Avstriji in se preseliti v Združene države Amerike. Prišli so na področje mesta Bridgeporta, ki je tudi področje močno razvejane industrije in obrti. Na primer velik Urove družine in Toneta Kompare ter njegove žene in mnogih drugih slovenskih beguncev novinar pokaže lepo, kako so vsi naš enkrat "nesrečni" begunci življenjsko in poklicno in uspeli na ameriških tleh in kako so se vanje vrasli in se vključili v tok tega ameriškega življenja s svojim tempom in spreminjanjem. Povedal pa je širši ameriški javnosti, kako znaajo ohranjati svoja narodna kulturna izročila s pesmijo in folkloro, versko in narodno. Zato je novinar Herbert F. Celner govoril o Zvonovcih in njihovih nastopih v Bridgeportu in drugod po Ameriki. Omenjal pa

1. Title of publication: Ameriška Domovina.

2. Date of filing: October 2, 1978

3. Frequency of issue: Daily except Wednesdays, Saturdays, Sundays, Holidays, and the first two weeks in July.

a. No. of issues published annually: 203 for 1978.
b. Actual subscription price: \$28.00.

4. Location of known office of publication (Street, city, county, state, zip code): 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Cuyahoga, Ohio, 44103.

5. Location of the headquarters or general business offices of the publishers (Not printers): 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Cuyahoga, Ohio, 44103.

6. Names and addresses of publisher, editor, and managing editor: Publisher (Name and address): James V. Debevec, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. 44103; Editor (Name and address): James V. Debevec, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. 44103; Managing editor (Name and address): James V. Debevec, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. 44103.

7. The owner is: (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given): James V. Debevec, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. 44103.

8. The known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages or other securities (If there are none, so state): None.

9. For optional completion by publishers mailing at the regular rates (Section 132.121, Postal Service Manual) 39 U.S.C. 3626 provides in pertinent part: "No person who would have been entitled to mail matter under former section 4359 of this title shall mail such matter at the rates provided under this subsection unless he files annually with the Postal Service a written request for permission to mail matter at such rates." In accordance with the provisions of this status, I hereby request permission to mail the publication named in item 1 at the reduced postage rates presently authorized by 39 U.S.C. 3626.
(Signature and title of editor, publisher, business manager, or owner)
James V. Debevec, Publisher, Managing Editor.

10. For completion by nonprofit organization authorized to mail at special rates (Section 132.122, Postal Manual) (check one)
The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes
Have not changed during preceding 12 months
Have changed during preceding 12 months

11. Extent and nature of circulation.

Average No. copies each issue during preceding 12 months	Actual number of copies of single issue published nearest to filing date

A. Total No. copies printed (net press run)	2400	2400
B. Paid Circulation		
1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales	704	704
2. Mail subscriptions	1552	1552
C. Total paid circulation	2256	2256
D. Free distribution by mail, carrier or other means		
1. Samples, complimentary, and other free copies	0	0
2. Copies distributed to news agents, but not sold	0	0
E. Total distribution (sum of C and D)	2256	2256
F. Office use, left-over, unaccounted, spoiled after printing	144	144
G. Total (sum of E and F — should equal net press run shown in A)	2400	2400

I certify that the statements made by me above are correct and complete.
Signed: JAMES V. DEBEVEC, Publisher
(Signature of editor, publisher, business manager, or owner)

je tudi zadnji Slovenski festival, ki se je dogodil v juniju na pobudo Lige slovenskih Amerikancev, Inc., v New Yorku.

Vesel sem bil tega branja v ameriškem listu v sosesčini, ko pokaže "tujem" našo narodno skupnost v ameriški celotnosti. In o nas bodo lahko govorili dotle, dokler bo ta naš narodni kamenček v ameriškem mozajki kazal svoj blesk z živostjo naših narodnih srenj po Ameriškem.

Ker smo močno razdrobljeni in tudi že marsikje močno razredčeni, je naša sveta dolžnost, da se povežemo in da podpiramo drug drugega v naporih ohranjanja, in še več, v naporih duhovnega in kulturnega ustvarjanja ter v izpodkopavanju narodnih izročil, ki so zdaj že tudi prenešana v ameriško zemljo, ko so vzrasla iz domače na Slovenskem.

Včasih nam v tem namenu pomagajo tudi skupna obrobna dejanja, kot so pikniki in razna veseljačenja. Kar vesel sem bil njujorskega sobotnega slovenskega "oldtajmarskega" večera v Ridgewoodu. Veliko se nas je zbralo, kar okoli 300. In zlasti sem se razveselil, ko sem zagledal ob prihodu omizje slovenskih znancev iz Bridgeporta, Fairfielda. Za te moram reči, da so prišli kot farani sv. Križa. (Tako sta me Franci Us in g. Vinski napadla z objavo, da ima svetokriška fara v Fairfieldu svojo jesensko zabavo — poimenovano "vinska trgatve" — in sta mi hotela kar 'vsiliti' 80 vstopnic za to njihovo prireditelstvo. Pozneje sva jih z župnikom očetom Richardom vzela in jih bova skušala razpečati med naše farane in srenjčane. Je tako, tudi to pomaga graditi in ohranjati naše srenje in celotno narodno slovensko skupnost na ameriškem, kot pomaga to graditi Lovštevov večer v Clevelandu in Slovenski večer v Chicagu ob koncu oktobra. V Fairfieldu pa bomo njujorski Slovenci šli v soboto, 14. oktobra.

S tem obiskom bomo obogatili in popestrili naše domače njujorsko življenje — v popasji dobi — ko se bodo naši "holivudski" vrtili s počitnic na sredo oktobrske nedelje, ko ji bo sledila druga z veroučno uro, ki se je začela na zadnjoseptembrski nedelji, in bomo prišli do tretje v oktobru s prosvetno uro. Tej bo sledila misijonska nedelja s prireditvijo, ki jo pripravljajo njujorska MZA z obiskom in predavanjem ter prikazovanjem misijonske delovanja slovenske misijonarke s. Zužkove. Lep in razgiban oktober se nam prikazuje v novembru bomo njujorčani sv. Martina prihiteli in bomo svoje vince poskušali na farni vinski prireditvi — trgatvi na drugo novembrsko soboto. Torej 11. novembra se bomo zopet zbrali "oldtajmarji", "jung-tajmarji, srenjčani in farani, pa še bratje in sestre iz slovenske sosesčine Bridgeporta. Vsi bomo prišli v dvorano Masonskega templja v Ridgewood na Forest in Summerfield Avenue, kjer smo v maju imeli tako uspešni farni dan.

Tone Osovnik

Začetek tretje svetovne vojne v Sloveniji!

Dandanes preplavalja svetovni knjižni trg obilje leposlovja posebne vrste: fiktivna ali umišljena znanost. Avtorji te zvrsti so malone dosledno romanopisci, ne pa znanstveniki. Julija meseca pa se je v knjigarnah pojavila in postala na mah best-seller knjiga *The Third World War*, August 1985 (Tretja svetovna vojna, avgust 1985) z oznako: bodoča zgodovina. Izšla je v londonski založbi Sidgwick & Jackson. Kot glavni avtor in urednik je naveden Sir John Hackett s pripombo: in drugi. Tako glavni kot ostali soavtorji so visoko kvalificirani strokovnjaki v vojnih, političnih, diplomatskih, gospodarskih in drugih vedah ter malone vsi še v aktivnih službah. Hackett je bil v drugi svetovni vojni šef britanskega vojnega štaba ter se upokojil kot komandant Severne vojne skupine pri NATO v svojstvu poveljnika britanske armade na Renu; ostali so: vice-admiral Sir Ian McGeoch, letalski maršal Sir John Barraclough, brigadir Kenneth Hunt, generalmajor John Strawson, britanski diplomat Sir Bernard Burrows in eden vodečih urednikov londonskega tednika "The Economist" Norman Macrae. Poleg teh je sodelovalo anonimno, a z vednostjo svojih predstojnikov, več angleških in ameriških vojni strokovnjakov in britanskega obrambnega ministrstva, iz ameriškega vojaškega poveljstva za Evropo in iz vojaškega glavnega štaba pri NATO.

Kaj je naglono te resne može v tako tvegani poskus, kar na prvi vtis spominja na otroško igračkjanje in premikanje svinčenih vojakov? Po mnenju strokovnih kritikov, angleških, ameriških, zahodnonemških in drugih vodilnih časopisov, med njimi *The New York Times* 3. julija, *The New York Scientist* in *The Daily Telegraph* 6. julija idr. gre za podrobno, odlično, v potankostih izdelano in utemeljeno ter skrajno realistično prikazano analizo možnega nastanka, razpleta in zaključka tretje svetovne vojne tako s strateškega, kot z logističnega in taktičnega vidika. Vsi kritiki opozarjajo na resnost in izredno kakovost tega dela, ki se opira na današnje stanje mednarodnih odnosov in na razmere v posameznih državah. Namen avtorjev je, kot kaže, opozoriti Zahod in mu nakazati pomanjkljivo oborožitev NATO vojnih sil in nujno potrebo po pomnožitvi konvencionalnega (ne strateškega, t. j. atomskega) orožja, če naj se Zahod lahko uspešno upre Sovjetski zvezi, ki v tej vrsti orožja čedalje bolj prekaša zahodni potencial. Kljub strahotni moči jedrnega orožja, pripade stvarno zavzetje sovražnikovega ozemlja in premaganje njegovih čet na lastni zemlji slej ko prej četam z konvencionalnim orožjem.

Navzlic povsem strokovnemu izražanju je knjiga branja vredna tudi za laika, ki se more samo sprijazniti z različnimi stili posameznih avtorjev in z mnogimi strokovnimi kraticami. Teksti so pogosto ilustrirani z "avtentičnimi" slikami, posnetimi "med vojnimi operacijami" in opremljeni s črtami iz "poročil" v vojaških časopisih in revijah leta 1986, ter dokumentirani z "zaplenjenimi sovražnikovimi dokumenti". Kot letnico izdaje nosi knjiga 1987, to je dve leti po končani vojni.

Za nas Slovence in Jugoslovane nasploh je knjiga še posebej zanimiva zato, ker sprožijo v njej tretjo svetovno vojno dogodki na slovenskem ozemlju, blizu Kostanjevice na slovensko-hrvaški meji. To dokazuje, kolikšna važnost pripisujejo mednarodni strategiji legi naše domovine.

Leta 1984 — tako popisuje knjiga — so bile gospodarske razmere v Sovjetski zvezi in njenem bloku vse prej kot zadovoljive in so kot take povzročile Sovjetiji nemajhen glavobol. Japonska in Kitajska sta pred nekaj leti podpisali trgovsko pogodbo in jima je to sodelovanje pripomoglo do gospodarskega čudeža. Sovjetsko prebivalstvo obrobni pokrajin ob sibirsko-kitajski meji se je sprilo sosednjega blagostanja začelo puntati v svoji revščini. Prav tako se je vzhodnoevropskim državam zahotelo gospodarski razmer po zgledu Zahoda, za kar so se začeli kazati vidni znaki. V Vzhodni Nemčiji je prišlo do uporov in na Poljskem so proglasili delavske stavke.

Te pojave je skušal Kremelj prikrievati in prepiti s političnimi intrigami. Za Sadatom je padel Egipt spet pod ruski vpliv in Moskvi se je posrečilo nagovoriti novega egiptovskega predsednika, naj organizira vojaške puče v petrolejskih državah Kuvaitu, Iraku in Saudijevih Arabiji v prid prosovjetskim elementom. S tem je ZSSR zagotovila dotok arabskega petroleja v sovjetske namesto v zahodne tanke. V Južni Afriki uspe kremeljskemu samoderžu Vorotnikovu s pomočjo Kube in Jamaike, ki je medtem tudi prišla pod ruski vpliv, nagnat, črnske države proti beli Južni Afriki.

Afriške zmede so ne samo stvarno koristile ZSSR, šibile so obenem ugled Združenih držav, ga jemala Carterju v zadnjem letu njegove druge administracije in prav tako njegovemu nasledniku Thomsonu, ki so ga imeli Rusi za enakega slabika, kot je bil Carter. Tako uspe Kremlju speljati pozornost z lastnih razvrstnih razmer drugam in se čuti varnega pred napadom Zahoda.

A nevarna je začela postajati tudi "neuvrščena" Jugoslavija, kar razloži Hackett kot sledi: „Potem, ko je Tito zapustil politično pozorišče, so Jugoslovani prebrdili problem nasledstva veliko lažje, kot je bilo moči predvidevati. Republike so dobile nekaj več politične moči, razna narodna gospodarstva so se začela razvijati v nekoliko nasprotno smer kot prej, a v jedru je federalni sistem preživel preizkušnjo. Zdaj pa so petrolejske cene in splošna podražitev povečale skrite napetosti med bogatejšim severom in revnejšim jugom. Slovenija se je začela približevati Zahodu, a Srbija Vzhodu.“

Zahodna Nemčija je — nadaljuje Hackett — že dolgo gledala Ljubljano kot vrata, skozi katera bo mogla s časom pojačati trgovsko izmenjavo z vzhodno Evropo. In zdaj pe slovenska republika vlada reagirala na zahodnonemške ponudbe s takim navdušenjem, da ni bilo v tem videti toliko trgovske prednosti, kot se je kazala vizija nove balkanske švice, kjer bi se (v Sloveniji) mogla Zahod in Vzhod srečavati na enakopravni ravni.

Osrednja beograjska vlada se je prestrašila teh separatističnih tendenc in skušala znova vzpostaviti ravnovesje s tem, da je zatisnila oči pred akcijami prosovjetskih skupin, katere so še vedno obstajale in zadnje čase okrepile svojo dejavnost prav za tak primer (separatističnih poskusov). Njihova opozorila o preteči nevarnosti so bila sprejeta jasno in glasno v centralni sovjetski komunistični partiji. Potreba ponovne vzpostavitve pravoverne komunistične kontrole v Jugoslaviji se je v Kremlju naenkrat znašla na vrhu prioriteten lestvice.

(Dalje prihodnjic)

ZA SMEH

V lekarni.
"Tu so vaše odvajalne svečke."
"Kje so pa vžigalice?"

Na sodišču.
Osumljenec: "Kako more okradeni trditi, da sem bil ponoči med tatovi na njegovem stanovanju tudi jaz, če je pa ves čas skrival glavo pod blazino?"

Nekaj iz zgodovine Triglava

Triglav, najvišja slovenska gora je bila osvojena pred 200 leti. Za to priliko so slovenski planinci pripravili veliko slovesnost 26. avgusta pri Aljazeera. In delo so k sreči zaupali Aljažu. Ta se je seveda zagnal v delo; bil pa je tudi že skrajni čas. Nemci so tudi nameravali tam postaviti dom, ko so pa izvedeli, da bo tam Aljaževa koča, so namerano upustili.

„Aljaževa koča“ je bila odprta 9. julija 1896, prav v istem času so zgradili tudi Triglavsko kočo na Kredarici, ki je bila odprta 10. avgusta 1896. Župnik Jakob Aljaž je kupil svet tudi za dom na Kredarici in to tiste dni, ko so postavljali stolp na Triglavu. Bil je tedaj v Deschmannovi koči (koči Alpenvereina) in gledal, kako postavljajo stolp, pa mu je oskrbnik rekel, da zanj gotovo ne bi bilo prostora v koči, če bi prišli Nemci. Oskrbnikove besede so imele velike posledice. Aljaž je po vrnitvi domov pri priči kupil od dovške občine svet za nov dom, pisal v Ljubljano odbor SPD, naj skliče sejo in se pogovore o Triglavski koči, za katero je že kupil zemljo. Odbor SPD ni mogel odrediti izvedbo so poverili Aljažu.

Marca 1902 je SPD sklenilo postaviti v Vratih Planinski hotel, pa so se težave začele takoj na začetku: Odbor ni dobil posojila; po dolgem moledovanju je Kmetijska posojilnica odobrila le 10.000 kron. To pa je bilo za hotel premalo in tako je nastal v Vratih Dom. Tudi tu je imel Aljaž dosti dela. Dom je bil že 7. avgusta 1904 slovesno odprt ob udeležbi 600 navdušenih Slovencev. Marca 1909 je snežen plaz izpod Rogljice porušil najlepšo stavbo SPD. Aljaž je žalostno novico sporočil odboru a že zapisal: "Jaz vam hočem pomagati. Te točke v Vratih ne smemo pustiti!" Začela se je velika uspešna akcija za nov Dom, ki je bil slovesno odprt 17. julija 1910 in je na zunaj še sedaj takšen, kot je bil.

Indijski strokovnjaki z nacionalnega inštituta za raziskovanje mleka in mlečnih izdelkov so ugotovili, da se z razbijanjem kaljice mlečnih maščob na manjše delce, kar se zgodi med homogenizacijo mleka, poveča delovanje nekega encima na arterije, to pa povzroča njihovo otrdelost.

Indijski znanstveniki menijo, da bi delovanje encima ksantin oksidaze lahko preprečili s 15-sekundno pasterizacijo mleka pri temperaturi 82 stopinj Celzija. Proizvajalci bi to metodo morali sprejeti, čeprav mleko pri visokih temperaturah izgubi del hranljive vrednosti. Povezavo med homogenizacijo mleka in otrdelostjo arterij je že leta 1968 odkril neki ameriški znanstvenik, vendar pa teorije niso v celoti sprejeli.

V Švici zapor na obroke

Tisti, ki niso obsojeni na več kot 90 dni zapor, tega lahko odslužijo, kadar imajo za to čas.

Medtem ko se Švicarji ob koncu tedna odpravljajo z avtom in prikloiko na odhiti, nekaj sto ljudi potrka na vrata zaporov. To so tisti, ki so obsojeni na zapor do 90 dni in ki lahko kazen odsedijo ob koncu tedna, torej na obroke. S pooblastilom zvezne vlade je začel preizkušati kanton Bern takšno obliko prestajanja kazni pred štirimi leti. "Ni posebnih težav," zdaj ugotavljajo pristojne oblasti. Lani je tako ob vikendih odsedel zaporno kazen vsak tretji izmed skupno 1405 zapornikov. Zaporne kazni do dveh tednov je zdaj mogoče odsedeti celo po dnevih. Zapornik sporoči, v katerih

Leta 1896 je odbor SPD sklenil postaviti „kočico“ v Vratih: „Kočica v Vratih bo namenjena zlasti tistim izletnikom, ki ne hrepene po strmih višavah Triglava, ampak si rajši ogledajo v dolini čarobni gorski svet“, so zapisali v poročilu za občni zbor. In delo so k sreči zaupali Aljažu. Ta se je seveda zagnal v delo; bil pa je tudi že skrajni čas. Nemci so tudi nameravali tam postaviti dom, ko so pa izvedeli, da bo tam Aljaževa koča, so namerano upustili.

„Aljaževa koča“ je bila odprta 9. julija 1896, prav v istem času so zgradili tudi Triglavsko kočo na Kredarici, ki je bila odprta 10. avgusta 1896. Župnik Jakob Aljaž je kupil svet tudi za dom na Kredarici in to tiste dni, ko so postavljali stolp na Triglavu. Bil je tedaj v Deschmannovi koči (koči Alpenvereina) in gledal, kako postavljajo stolp, pa mu je oskrbnik rekel, da zanj gotovo ne bi bilo prostora v koči, če bi prišli Nemci. Oskrbnikove besede so imele velike posledice. Aljaž je po vrnitvi domov pri priči kupil od dovške občine svet za nov dom, pisal v Ljubljano odbor SPD, naj skliče sejo in se pogovore o Triglavski koči, za katero je že kupil zemljo. Odbor SPD ni mogel odrediti izvedbo so poverili Aljažu.

Marca 1902 je SPD sklenilo postaviti v Vratih Planinski hotel, pa so se težave začele takoj na začetku: Odbor ni dobil posojila; po dolgem moledovanju je Kmetijska posojilnica odobrila le 10.000 kron. To pa je bilo za hotel premalo in tako je nastal v Vratih Dom. Tudi tu je imel Aljaž dosti dela. Dom je bil že 7. avgusta 1904 slovesno odprt ob udeležbi 600 navdušenih Slovencev. Marca 1909 je snežen plaz izpod Rogljice porušil najlepšo stavbo SPD. Aljaž je žalostno novico sporočil odboru a že zapisal: "Jaz vam hočem pomagati. Te točke v Vratih ne smemo pustiti!" Začela se je velika uspešna akcija za nov Dom, ki je bil slovesno odprt 17. julija 1910 in je na zunaj še sedaj takšen, kot je bil.

Homogenizirano mleko škodljivo?

Indijski strokovnjaki z nacionalnega inštituta za raziskovanje mleka in mlečnih izdelkov so ugotovili, da se z razbijanjem kaljice mlečnih maščob na manjše delce, kar se zgodi med homogenizacijo mleka, poveča delovanje nekega encima na arterije, to pa povzroča njihovo otrdelost.

Indijski znanstveniki menijo, da bi delovanje encima ksantin oksidaze lahko preprečili s 15-sekundno pasterizacijo mleka pri temperaturi 82 stopinj Celzija. Proizvajalci bi to metodo morali sprejeti, čeprav mleko pri visokih temperaturah izgubi del hranljive vrednosti. Povezavo med homogenizacijo mleka in otrdelostjo arterij je že leta 1968 odkril neki ameriški znanstvenik, vendar pa teorije niso v celoti sprejeli.

KOLENDAR družstvenih prireditev

OKTOBER

7. — Klub newburških upokojencev priredi večerjo s plesom v Slovenskem narodnem domu na E. 80 cesti.
7. — Pevski zbor "Fantje na vasi" poda koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue. Začetek ob 7. zvečer. Po koncertu domača zabava s plesom. Igral bo Alpiški sekset.
8. — Slovensko gledališče iz Toronta uprizori opereto "Na planinah naših" ob štirih popoldne v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.
14. — Društvo SPB Cleveland priredi družabni večer v avditoriju pri Sv. Vidu.
15. — Občni zbor staršev Slovenske šole pri Sv. Vidu.
21. — DSPB Tabor — Cleveland priredi svoj jesenski družabni večer v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Igrajo Veseli Slovenci.
22. — Podružnica SZZ št. 25 bo obhajala 50-letnico obstoja v avditoriju sv. Vida.
22. — Občni zbor Slovenske pristave.
28. — Slovenski večer na Cleveland State University v počastitev sen. Frank J. Lauschea.
29. — Roditeljski sestanek staršev učencev Slovenske šole pri Sv. Vidu. Začetek ob šestih zvečer.

NOVEMBER

4. — Štajerski klub priredi MARTINOVANJE v farni dvorani pri Sv. Vidu. Igrajo "Veseli Slovenci".
5. — Proslava 60-letnice proglavitve neodvisnosti 29. oktobra 1918 v farni dvorani pri Sv. Vidu. Začetek ob 3. uri popoldne.

DECEMBER

3. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi v farni dvorani MIKLAVZEVANJE.
4. — Pevski zbor Slovan poda svoj jesenski koncert v SDD na Recher Avenue.
10. — Glasbena Matica priredi božični koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue.

FEBRUAR 1979

11. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi svoje vsakoletno kosilo v farni dvorani pri Sv. Vidu.

MAREC

11. — Misijonska znamkarska akcija pripravi kosilo v avditoriju pri Sv. Vidu.

APRIL

28. — Odbor za pomoč postavitve Slovenskega doma in kapele v Parizu priredi družabni večer z večerjo in plesom v dvorani sv. Vida v Clevelandu.

11. — Belokranjski klub priredi vsakoletno martinovanje v veliki dvorani Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue. Igrajo Veseli Slovenci.
12. — Slomškov krožek priredi vsakoletno Slomškovo kosilo v farnem avditoriju pri Sv. Vidu.
- 17.-18.-19. Fara sv. Vida priredi svojo vsakoletno jesensko zabavo z bazarjem v farni dvorani.

VESTI IZ SLOVENIJE

Nova planinska koča na Raduhi

Prijubljena Raduha je dobila novo planinsko kočo. Stara je pogorela pred 2 letoma, novo so zgradili planinci savinjskega in celjskega območja. Odprli so jo 10. septembra, ko je bil na Loki deseti planinski tabor slovenskih planincev.

Napredek v Mirni

Mercator iz Trebnega je pridel na Mirni preurejati bivšo tovarno Cekinček. Za približno 7 milijonov dinarjev jo bodo preuredili v prodajalno s pohištvom, železnino in gradbenim materialom. Obenem bodo povečali tudi sedanjo mirensko samopostrežbo, sedanjo prodajalno železnine pa bodo preuredili v prodajalno tekstila, kozmetike in obutve.

Mostec pri Dobovi dobil nov brod

Stari brod čez Savo, ki je 30 let prevažal ljudi in tovor na drugi breg, so zamenjali z novim, ki sta ga izdelali Kovinska Krško in OKP Dobova. Brod je dolg 15 m, širok 9, varno pa lahko prepelje čez 12 ton tovara.

Slikarska razstava

Novo mesto je imelo pred kratkim slikarsko razstavo pod naslovom "Slovenski kraji in naselja v preteklosti". Slike, na katerih so znani in neznani umetniki v preteklih stoletjih upodobili vasi, trge in mesta na Slovenskem, so bile razstavljene v veliki in mali dvorani Gorenjske galerije.

"Peko" obhaja 75-letnico

V sejni dvorani tovarne "Peko" v Trzinu je bila skupna slavnost seja občinske skupščine in delavskega sveta "Peko", ki v delovnih skupnostih v Trzinu, Trbovljah in Ludbregu na Hrvaškem zaposluje blizu 4000 ljudi. Ti letno izdelajo 2,5 milijona parov obutve (poldrug milijon jih izvozijo v tujino). Letos "Peko" obhaja 75-letnico delovanja.

Srečanje v šenčurju

Mladi šenčurjani so letos že drugi pripravili veliko srečanje slovenskih glasbenikov in literatov "Pop-rock-fest šenčur '78". Prireditelj je imela namen spodbuditi kar največjo ustvarjalnost med mladimi, obenem pa jim dati možnost predstavitev pred čim širšim občinstvom.

MALI OGLASI

- Stanovanje oddajo**
Opremljeno stanovanje oddajo moškemu na 18340 Marcella Road (blizu E. 185 St.). Kličite tel. 481-3768.
- Peč za ogrev kupi**
Peč za ogrevanje treh sob želi kupiti. Ponudbe na tel. 881-4787.
- (143-144)
- V najem oddajo**
Šestosobno stanovanje, modernizirano, s preprogami, prednost starejši brez otrok, za Doo Drop Inn. 531-0174 po 3. pop.
- (142-145)
- Prijatelj's Pharmacy**
AID FOR AGED PRESCRIPTIONS St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4212
LZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE OHIO.

MALI OGLASI

- Car For Sale**
1972 Mercury Comet. \$350.00
Call 361-4088, ask for Jim. (x)
- Apartment For Rent**
4 rooms for rent, up, no children or pets. Pensioners preferred. — Call 431-1216. (143-147)
- NEW LISTING**
In-law or Income, single. Complete bath and kitchen on second floor. Full basement. Move in condition. Fruit trees and flowers in backyard. On Hale Ave.
Kovac Realty — 531-5030 (143)
- Hiša naprodaj**
Dvodružinska hiša, 5-5, z novim ogrevom, preprogami, dobro ohranjena, je naprodaj. Kličite tel. 391-0988. (143-147)
- Stanovanje oddajo**
V pritličju v Lakewoodu, 2 spalnice, moderno, \$260 na mesec. Kličite tel. 237-1064. (140-144)
- Stanovanje samo odraslim**
Petsobno stanovanje oddajo samo odraslim. Privatni vhod. Kličite 361-0352. (x)
- Automobile Tires For Sale**
Two H-78-14 steelbelted, excellent condition, \$30 each. Call 361-4088, ask for Jim. (x)
- For Rent**
3 unfurnished rooms and bath for adults only. No pets. At E. 71 St. off St. Clair. Call 361-0989 after 4 p.m. 15,18,19,21,22,25,26,28,29, Ok 2,6
- Dohodninsko posestvo**
Na E. 53. cesti, vse podkleteno, 2 in pol garaži.
Zidane hiše v Euclidu
Zidana kolonialna, 3 spalnice, dvojna garaža, družinska soba.
- Zidani bungalov, 4 spalnice, predeljena klet, dvojna garaža.
UPSON REALTY
UMLA
499 E. 260 St. 731-1070
Odprto od 9. do 9. (x)
- Hiša naprodaj**
Enostanovanjska s 3 spalnici, novim ogrevom in novo streho, modernizirana v senkarski okolici. Kličite 431-3160. (142-143)
- House for Sale**
3 bedroom single. Modernized. In St. Clair area. 391-0443. (142-143)
- For Rent**
6 rooms up. Modernized, carpeted. House behind Doo Drop Inn. Preferably older couple. No children. 531-0174 after 3 p.m. (142-145)
- Hiša naprodaj**
Lastnik proda hišo za dve družini, 6 in 6 sob, na Addison Rd. Kličite 391-1088. (142-146)
- Help Wanted**
Wanted
Cleaning lady, 1 day per week — Thurs. or Friday. References required. Call 461-4247. (140-144)
- Wanted**
Cleaning lady, 2 days per week in Lyndhurst area. Reliable references, must drive. 461-1380 (141-145)
- BEAUTICIAN WANTED**
Call 436-7474, after 6, call 486-4986. (143-146)
- Delo dobi**
Moški ali ženska za čiščenje majhne restavracije, delno, podnevi. Western Reserve University Campus. Kličite 231-4469. (143-146)

BREZ DOMA

Hektor Malot

Ko sva dospela do enega izmed ovinkov, ki je bil ravno nad hišo, sva zagledala belo cepico, ki se je prikazala na dvorišču. Bila je mati Barberin. Odprla je dvoriščna vrata, stopila na cesto in krenila proti vasi.

Obstala sva in pokazal sem jo Matiju.

"Odhaja," je dejal. "Kaj bo s presenečenjem?"

"Pripravila bova drugo."

"Kakšno?"

"Ne vem še."

"Če bi jo poklical?"

Skušnjava je bila silno velika, vendar pa se ji nisem vdal. Toliko mesecév sem se veselil presenečenja, ki ga bom pripravil materi Barberin, da se mu nisem mogel zdaj kar tako odpovedati.

Kmalu sva dospela pred hišo in vstopila, kakor sem to delal nekoč. Ker sem poznal navade matere Barberin, sem vedel, da vrata niso zaklenjena in da bova lahko prišla v hišo. Najprej pa je bilo treba spraviti kravo v hlev. Moral sem pogledati, v kakem stanju je. Bil je prav tak kot nekoč, le da je bil v njem namesto krave kup dračja. Poklical sem Matija in, ko sva privezala kravo na dvorišču, sva najprej spravila dračje v kot. To delo ni bilo dolgotrajno, ker mati Barberin ni imela velike zaloge kuriva.

Ko sva privedla kravo v hlev in jo privezala k jaslim, sem dejal prijatelju:

Dragi čitatelji!

Za 20. oktober 1978 bo Ameriška Domovina tiskala posebno spominsko izdajo, posvečeno bivšemu zveznemu senatorju Franku J. Lauschetu.

Tiskana bo en teden pred slavnostjo 28. oktobra, ko bo novo poslopje z državnimi uradi v središču mesta Clevelanda dobilo ime po F. J. Lauschetu. Zvečer bo na banketu na Cleveland State University pod pokroviteljstvom Slovenian American Heritage Foundation (SAHF) petkratni ohijški guverner vključen v Dvorano slave te ustanove (SAHF).

Mi bi radi, da bi bil vsak čitatelj lista Ameriška Domovina povezan s tem monumentalnim dogodkom počastitve našega legendarnega državnika tako, da bi dal v posebno "zbirateljsko izdajo" tega lista glas s pozdravi F. J. Lauschetu. Mi smo prepričani, da bodo to izdajo AD čitali tisoči Amerikancev vsepovsod in jo hranili kot spomin zgodovinskega dne in kot poročilo o življenju F. J. Lauscheta.

Osební pozdravi z imenom in naslovom v mastnem tisku običajne velikosti 10 točk bodo \$5. Za \$10 bosta ime in naslov natisnjena v črkah, ki jih rabimo za naslove večjih sestavkov in poročil v listu.

V pozdravu za \$30 je mogoče dodati imenu in naslovu še posebno sporočilo za ta enkratni dogodek.

Oglasi naj bi bili v uradu najkasneje v četrtek, 12. oktobra 1978, če le mogoče pa preje.

Pomagajte nam, prosimo, napraviti ta dogodek za dan, ki ga Frank J. Lausche ne bo nikdar pozabil, in za dan, ko bo svet vstal in priznal slovenske ljudi, ki so ponosni, da dajo priznanje enemu od svojih.

Vaš vdani
JAMES V. DEBEVEC,
predsednik
American Home
Publishing Co.

"Pojdiva zdaj v hišo. Sedel bom poleg ognjišča, da me bo mati Barberin takoj zagledala, ko vstopi. Ko bodo zaškripala dvoriščna vrata, kadar se vrne, boš imel še dovolj časa, da se skriješ za posteljo s Kapijem, tako da bo videla samo mene. Kako bo presenečena!"

Matija je bil z mojim predlogom zadovoljen. Vstopila sva v hišo. Tu sem sedel poleg ognjišča, kjer sem prebil toliko prijetnih zimskih večerov. Ker si nisem mogel odrezati dolgih las, sem jih skrtil pod ovratnik jopiča in se skrčil, kolikor mi je bilo mogoče, da bi bil čimbolj podoben nekdanjemu Remigiju, malemu Remigiju, ki je bil nekoč ljubljeneček matere Barberin.

Iz tega kota sem videl na dvorišče in ni se bilo bati, da bi se mati Barberin vrnila nepričakovano.

Zdaj sem začel gledati okrog sebe. Zdelo se mi je, da sem odšel od tod šele včeraj. Nič se ni spremenilo; vse je ostalo na nekdanjem mestu, celo papir, s katerim je mati Barberin nadomestila šipo, ki sem jo nekoč razbil. Samo da je bil ta papir zdaj ves počrnol od dima. Če bi si upal zapustiti svoje mesto, bi rad pogledal vsak predmet prav od blizu, a mati Barberin se je utegnila vrniti vsak hip in za to sem moral ostati na straži.

Nenadoma sem zagledal belo cepico in trenutek pozneje so zaškripala dvoriščna vrata.

"Hitro se skrij," sem dejal prijatelju.

Naredil sem se še bolj majhnega.

Vrata so se odprla. Mati Barberin je vstopila in me takoj zagledala.

"Kdo je tu?" je vprašala. Gledal sem jo, ne da bi kaj rekel, in tudi ona je nepremično zrla vame.

Cez hip pa so se ji začele tresti roke.

"Moj Bog," je zamrmrala. "Moj Bog, ali je mogoče? Remigij!"

Dvignil sem se, planil k njej in jo objel.

"Mamica!"

"Otrok moj! Moj otrok je to!" Precej časa je minilo, preden sva si opomogla in si obrisala solze.

"Če bi ne bila vedno mislila nate, bi te prav gotovo ne bila spoznala. Tako zelo si se spremenil. Postal si večji in krepkejši."

Pritajen vzdih, ki je prihajal iz postelje, me je opozoril na Matija. Poklical sem ga in oba s Kapijem sta prišla iz skrivališča.

"To je Matija, moj brat," sem dejal.

"Si torej le našel svojece?" je vzkliknila mati Barberin.

"Ne. Hotel sem le reči, da je moj tovariš in prijatelj. To pa je Kapi, ki je tudi moj tovariš in prijatelj. Kapi, pozdravi mater svojega gospodarja!"

Kapi se je zravnal na zadnjih nogah, položil sprednjo šapo na srce in se globoko priklonil. Kapijev pozdrav je spravil mater Barberin v smeh in njene solze so se posušile.

Matija, ki ni imel istega vzroka kakor jaz, da bi pozabil na vse okrog sebe, mi je pomignil, da bi me s tem spomnil na najino presenečenje.

"Pojdimo malo na dvorišče," sem predlagal materi Barberin. "Rad bi pokazal Matiju hruško, o kateri sem mu že tolikokrat govoril."

"Videl boš lahko tudi svoj vrtiček, ki sem ga ohranila nedotaknjena. Hotela sem, da ga ob svoj vrnitvi najdeš nespremenjena, kajti vedno sem bila prepričana, da se še vrneš."

"Ali je bil topinambur, ki je rasel v mojem vrtičku, okusen?"

"Torej si mi ti pripravil to presenečenje? Saj sem vedela, da vedno rad pripravljáš presenečenja."

Prišel je slovesni trenutek.

"Ali se je hlev kaj spremenil, odkar ni bilo več v njem uboge Rjavke, ki kakor jaz ni hotela od doma?"

"Prav tak je kakor prej. Zdaj spravljám tja suhljad."

Ker smo bili prav pred hlevom, je mati Barberin odprla vrata. Zdajci pa je krava zamukala, ker je mislila, da ji prinašamo krme.

"Krava! Krava v hlevu!" je vzkliknila mati Barberin.

Z Matijem se nisva mogla več premagovati in sva se začela na vse grlo smejeti. Mati Barberin naju je začudeno gledala; a ta pojav je bil tako neverjeten, da kljub najinemu smehu ni razumela.

"Presenečenje je," sem ji dejal med smehom. "Pripravila sva ti presenečenje, ki gotovo ni manjše od prejšnjih."

"Presenečenje," je ponovila, "presenečenje!"

"Nikakor nisem hotel priti s praznimi rokami k materi Barberin, ki je bila tako dobra do malega Remigija, ubogega, zapuščenega otroka. Premišljeval sem, s čim bi te najbolj razveselil, in se mi je zdelo najbolj primerno, da nadomestim ubogo Rjavko. Na sejmu v Usselu sva kupila to kravico z denariem, ki sva ga z Matijem zaslužila."

"Oh, dobri otrok! Dragi deček!" je vzkliknila mati Barberin in me znova objela.

Vstopili smo v hlev, da bi si mogla mati Barberin od blizu pogledati kravo, ki je bila zdaj njena. Ni se ji mogla načuditi in je prehvaliti. Ob vsaki stvari, ki jo je opazila, je vzklikala: "Kako lepa kravica, kako lepa žival!"

Nenadoma pa se je okrenila k nama, me pogledala in vprašala: "Torej si postal bogat?"

"Seveda," je smeje se odvrnil Matija. "Ostalo nama je še osem in petdeset soldov."

Mati pa je znova začela vzklikati, a njene besede so bile zdaj nekoliko drugačne.

(Dalje prihodnjé)

Nov krompir

Krompir je živilo, ki ga veliko pojemo, pa še vedno premalo cenimo. Nemara zato, ker je poceni in pogosto na mizi.

Krompirja je veliko sort, v glavnem ga ločimo na jedilni in industrijski krompir. Jedilni krompir nima veliko škroba in zato med kuhanjem na razpade. Krompir ni posebno redilen, kot je splošno prepričanje. Če ga kuhamo v veliko vode, s tem izgubimo precejšen del vitaminov in rudniških snovi. Pametneje je kuhati krompir v loncu na zvišan pritisk.

Ceprav krompirja ne marate posebno, morate priznati, da je nov krompir okusen in dober, posebno, kadar je čisto mlad,

saj ga lahko pojemo z lupino vred.

Nov krompir je odličan že sam, kot priloga pa se poda skoraj vsaki jedi iz mesa, perutnine, rib in jajc. Se to, da tudi surov krompir nič ne škodi. Iz njega lahko iztisnemo sok. Vprašanje je le, če nam ugaja okus.

V Sloveniji so pred davnim časom rekli, da je najboljšje kosilo "dobra župa, tenstan krompir, prata in solata!"

Dopisujte v Ameriško Domovino, sporočajte vse zanimive novice o rojstvih v svojih naselbinah!

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

BISHOP BARAGA ASSOCIATION Cleveland Chapter

We offer these memberships in the
BISHOP BARAGA ASSOCIATION

Annual	\$5.00
Sustaining	\$10.00
Life (individual or family)	\$50.00
Life (institutional)	\$100.00

By enrolling now, you can help us in our work to raise this humble Missionary Bishop from Slovenia to the highest honor that can be bestowed by the Church.

Enclosed is \$.....

for my ..... membership.

Name .....

Street .....

City ..... State ..... Zip .....

Donations under \$5.00 will be appreciated and acknowledged, but will not entitle the donor to the "Baraga Bulletin," published quarterly. Printing and mailing costs allow for mailings to ordinary, sustaining, and life members only.

Donations payable to Rev. Victor N. Tomc, Vice Postulator, 15519 Holmes Ave., Cleveland, Ohio 44110.

"Poglej, tukaj v Ameriški Domovini je zopet oglaševanih nekaj prav poceni predmetov!"

"Tako priliko je treba izrabiti, da se prihrani nekaj dolarjev."

"Pomni, draga ženica, vsak cent se pozna, ki ga moreva prihraniti."

"Zato vsak dan preglejva Ameriško Domovino, ne samo novice in drugo berilo, ampak tudi oglase. Trgovci, ki oglašuje v Ameriški Domovini, je zanesljiv in pri njem kupujva."

ATTENTION GOLDEN AGERS

10% Discount Cards Now Available
at ANZLOVAR'S

Retirees can now get their cards which will entitle them to get a 10% discount on all purchases at Anzlover's Dept. Store.

R & D SAUSAGE COMPANY

15714 WATERLOO ROAD
CLEVELAND, OHIO 44110
PREKAJENO MESO — MESO ZA ZMRZOVALNIKE
Na debelo in na drobno
Posebne cene pri velikih nakupih
BILL IN ANGELA RATAJC, LAST. 692-1832

PATRONIZE OUR ADVERTISERS

Keep the American Home Alive

Ženini in neveste!

Naša Slovenska unijska tiskarna Vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni.

Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Avenue 431-0828

PROTECT YOUR
SLOVENIAN HERITAGE
AND ETHNIC VOICE
ADVERTISE IN THE
AMERICAN HOME newspaper

LET YOUR LIFE INSURANCE WORK FOR YOU

American Mutual has a new concept which combines your life insurance with an exciting new benefit program. This program includes low interest certificate loans, low interest mortgage loans, scholarships, social activities, and recreational facilities provided by one of the largest Slovenian Fraternal Associations in Ohio. For further information, just complete and mail the below coupon.

To: American Mutual Life Assoc.
6401 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103

My date of birth is .....

Name .....

Street .....

City..... State..... Zip.....